

Azərbaycan dövləti özünün multikultural siyasətini, tolerant mövqeyini daim qoruyur və inkişaf etdirir

Ölkəmiz islam mədəniyyətinin dünyada təbliği istiqamətində çox böyük işlər görür

Son zamanlar dünyanın müxtəlif bölgələrində dini və milli zəmində baş verən qarşıdurmalar, terror hadisələri onu deməyə əsas verir ki, bu tendensiyanın qarşısının alınması ayrılıqda bir dövlətin işi deyil. Bu bir həqiqətdir ki, terror və qarşıdurmalar heç də öz-özünə yaranmır, onları yaradan səbəblər var ki, həmin səbəblərin aradan qaldırılması üçün dialoq və əməkdaşlıq əsas şərtlərdən biridir. Bunu da yaddan çıxarmaq olmaz ki, bəzi hallarda dindən və milli heysiyyatdan siyasi ambisiyaların gerçəkləşdirilməsi üçün istifadə edilir və bu, böyük faciələrə səbəb olur.

Tarixin bütün dövrlərində öz tolerantlığı, başqalarına qarşı dözümlülüyü ilə seçilən Azərbaycan da, keçən əsrin sonunda, məhz Ermənistan tərəfindən belə bir faciəyə məruz qaldı. Ölkəmizə qarşı həyata keçirilən işğalçılıq siyasəti, soyqırım və etnik təmizləmə halları Ermənistan dövlətinin məqsədyönlü şəkildə gerçəkləşdirdiyi milli və dini dözümsüzlüyün bariz nümunəsidir.

Bütün bunlara baxmayaraq, Azərbaycan dövləti özünün multikultural siyasətini və başqalarına qarşı tolerant mövqeyini daim qoruyub saxlayır və inkişaf etdirir.

Prezident İlham Əliyevin müqəddəs Ramazan ayı münasibətilə müsəlman ölkələrinin Azərbaycandakı səfirlərini və diplomatik nümayəndəliklərinin rəhbərlərini qəbul etməsi də, buna bariz nümunədir.

Müqəddəs Ramazan ayında Prezident İlham Əliyevin belə görüşlər təşkil etməsi artıq ənənəvi xarakter alıb. Prezident ilk növbədə, qonaqları səmimi salamlayıb, onun salamlarını və xoş arzularını həm də təmsil etdikləri ölkələrin dövlət və hökumət başçılarına çatdırılmasını görüş iştirakçılarından xahiş edib. Prezident görüş iştirakçılarından diqqətinə çatdırıb ki, ölkəmiz bütün müsəlman ölkələri ilə sıx əməkdaşlıq edir və siyasi sahədə də fəal dialoq aparır: "Çox istərdik ki, iqtisadi sahədə daha da fəal əməkdaşlıq olsun. Ticarət dövriyyəsinin artırılması, qarşılıqlı sərəmərə qoyuluşu, digər sahələrdə birgə fəaliyyətimiz xalqlarımız üçün çox böyük əhəmiyyət kəsb edə bilər. Müsəlman ölkələrinin rəhbərləri ilə çoxsaylı görüşlərimdə bu məsələləri daim müzakirə edirik. Çox istərdik ki, təmsil etdiyiniz ölkələrdən olan şirkətlər Azərbaycanda müxtəlif layihələrdə daha fəal iştirak etsinlər".

Bildiyiniz kimi, son vaxtlar Azərbaycanda turizmin inkişafı sürətlənir. Bu da qürurverici haldır ki, müsəlman ölkələrindən olan turistlər Azərbaycana gəlirlər və onların sayı ildən-ilə artır. Dövlətlər arasında ikitərəfli formatda əlaqələr uğurla inkişaf edir. Bu əlaqələrin gələcək inkişafı üçün çox yaxşı şərait və imkanlar var.

Prezident daha sonra qeyd edib ki, Azərbaycan müsəlman ölkələri ilə beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də çox fəal əməkdaşlıq edir, BMT-də, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatında qarşılıqlı dəstək göstər. Bu qarşılıqlı dəstək həm də əlaqələrimizin yüksək səviyyədə olmasının göstəricisidir. Prezident bildirib ki, Ermənistan-Azərbaycan Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin həlli ilə bağlı müsəlman ölkələrinin dəstəyi bizim üçün çox əhəmiyyətlidir: "Bildiyiniz kimi, Ermənistan Azərbaycanın ayrılmaz hissəsi olan Dağlıq Qarabağı və onun ətrafında yerləşən 7 rayonu uzun illərdə işğal altında saxlayır. Bu münaqişə və etnik təmizləmə siyasəti nəticəsində 1 milyondan artıq azərbaycanlı öz doğma torpağında qaçqın-köçkün vəziyyətinə düşüb. Bu, beynəlxalq hüququn pozulmasıdır. Baxmayaraq ki, beynəlxalq təşkilatlar bu məsələ ilə bağlı müxtəlif qərar və qətnamələr qəbul edib, əfsuslar olsun ki, işğalçı dövlətə lazımi təzyiqlər göstərmirlər". Bu da məlum həqiqətdir ki, BMT Təhlükəsizlik Şurası Azərbaycanın işğal altında olan torpaqları ilə bağlı 4 qətnamə qəbul edib və bu qətnamələrdə göstərilir ki, işğalçı qüvvələr işğal edilmiş torpaqlardan qeyd-şərtsiz çıxarılmalıdır. Ancaq, çox təəssüflər olsun ki, bu qətnamələr kağız üzərində qalıb və Ermənistan öz işğalçılıq əməlinə bir addım da olsun geri çəkilməyib. Bu gün bütün dünya Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıyır və bu bərədə açıq bəyanatlar səsləndirirlər. Ancan bu da işğalçı Ermənistanı təsir etmir. Dağlıq Qarabağ Azərbaycanın tarixi torpaqlarıdır və ölkəmizin ərazi bütövlüyü tam beynəlxalq dəstək alıb. Bütün bunlara baxmayaraq, işğalçı dövlət olan Ermənistanı heç bir təzyiqlər göstərmir. Münaqişənin həlli ilə bağlı Azərbaycanın mövqeyi isə birmənalıdır. Bu münaqişə ölkəmizin ərazi bütövlüyü çərçivəsində həll olunmalıdır. Beynəlxalq təşkilatlarda müsəlman ölkələri də, Azərbaycana böyük dəstək olurlar.

Heç şübhəsiz ki Azərbaycan da öz növbəsində, beynəlxalq təşkilatlarda daim müsəlman ölkələrini dəstəkləyir və onlarla həmrəy olduğunu nümayiş etdirir. Məlumdur ki, Azərbaycan İslam həmrəyliyi gücləndirilməsinə çox böyük əhəmiyyət verir və bu istiqamətdə əməli addımlar atır. Azərbaycan Prezidenti qeyd edib ki, İslam həmrəyliyi möhkəmlənməsi gündəlikdə duran ən əsas məsələlərdən biridir. Azərbaycan öz tərəfindən bu istiqamətdə çox ciddi addımlar atır və bundan sonra da atacaq.

Bildiyiniz kimi, ölkəmizdə mədəniyyətlərə dialoqla bağlı çoxsaylı tədbirlər keçirilir. Bu yaxınlarda Bakıda keçirilən V Mədəniyyətlərə Dialoq Forumu da belə tədbirlərdən biridir. Onu da qeyd etmək lazımdır

ki, ölkəmiz islam mədəniyyətinin dünyada təbliği istiqamətində çox böyük işlər görür. Bir çox ölkələrdə konfranslar, sərgilər, təqdimatlar keçirilir və beləliklə, İslamı dünyaya sülh, mərhəmət dini kimi təqdim etməyə çalışır.

Bu da məlumdur ki, keçən il Naxçıvan İslam Mədəniyyətinin Paytaxtı elan edilib. Bu qərar da müsəlman ölkələrinin Azərbaycana münasibətinin təzahürüdür.

Müsəlman ölkələrinin Azərbaycandakı səfirləri və diplomatik nümayəndəliklərinin rəhbərləri ilə görüşünün sonunda Prezident İlham Əliyev deyib: "Onu da qeyd etməliyəm ki, İslam Əməkdaşlıq Təşkilatı Azərbaycanın İslam həmrəyliyi möhkəmlənməsində oynadığı rolu çox yüksək qiymətləndirir. Mən bir daha sizi ürəkdən salamlayıram. Bir daha xahiş edirəm ki, mənim səmimi salamlarımı dövlət-hökumət başçılarına çatdırasınız. Təmsil etdiyiniz ölkələrin xalqlarına sülh, əmin-amanlıq və xoşbəxtlik arzulayıram".

Azərbaycan Respublikasında akkreditasiya olunmuş müsəlman ölkələrinin səfirləri və diplomatik missiyalarının rəhbərləri adından çıxış edən Fələstin Dövlətinin Azərbaycan Respublikasındakı səfiri Nasir Əbdül Kərim Əbdül Rəhim deyib: "Sizi müqəddəs Ramazan ayı münasibətilə təbrik etmək mənim üçün böyük şərəfdir. Cənab Prezident, biz hamımız bu müqəddəs ayda bizimlə görüşmək üçün dəyərli vaxtınızı ayırdığınızda, əsasını qoyduğunuz ənənəyə görə Sizə minnətdarlıq və bu Sizin müsəlman ölkələrini və xalqlarını birləşdirən qardaşlıq əlaqələrinə dəstək və dayaq olmaq öhdəliyinizin bir təzahürüdür.

Bu müqəddəs ayda müsəlmanlara sülh, həmrəylik ab-havasında bir araya gəlmək imkanı verilməklə İslamın xeyirxah dəyərlərinə çağırış edilir, fikir və ruh yüksəlir, bununla da sakitlik, sabitlik, mənəvi yüksəliş və xeyirxahlığa doğru birlikdə addım atılır. Beləliklə, hər birimizin içində zəiflərə və aztəminatlılara yardım etmək, qardaşlıqda və ortaq taledən agah olaraq bağışlamaq və qəbul etmək xüsusiyyəti oyanır.

Cənab Prezident, nisbətən gənc Azərbaycan Respublikası müstəqilliyin ilk illərində bir çox çağırışlarla üzləşmişdir və o zaman onların öhdəsindən gəlmək qeyri-mümkün görünürdü. Lakin, ölkə rəhbərliyinin müdrikliyi və uzaqgörənliyi sayəsində Azərbaycan bu təhlükələrin öhdəsindən uğurla gələrək inkişaf etmiş, müasirliyi qəbul edən və gələcəyə doğru sürətlə addımlayan bir ölkəyə çevrilə bilib. Eyni zamanda, qürur hissi ilə öz qədim İslam irsini və mədəniyyətini də qoruya bilib".

Səfir qeyd edib ki, müsəlman ölkələrinin səfirləri kimi, hər birimiz qardaş Azərbaycanın möhtəşəm inkişafını, yenidən qurulmasını, bir çox sahələrdə apardığı islahatlar və uğurlu transformasiyasını heyranlıqla müşahidə edirik və bundan qürur duyuruq. İslam dünyasının ayrılmaz və vacib bir üzvü kimi, Azərbaycan müsəlman aləminin Dağlıq Qarabağdan tutmuş Əl-Qüds, Əl-Şərif, Kəşmirə qədər və digər işğal olunan müsəlman əraziləri ilə bağlı məsələlərdə ədalətli haqq işini böyük səylə dəstəkləyir, habelə bu günün çoxsaylı çağırışları ilə mübarizədə birgə səylərin önündə durur ki, bunlardan biri də məkrli və yanlış məfhum olan islamofobiya ilə mübarizədir.

Multikulturalizmi və tolerantlığı həyat tərzini seçən, onun qorunması və inkişaf etdirilməsi üçün lazım olan bütün tədbirləri həyata keçirən Azərbaycan dövləti, islamofobiya, ksenofobiya və terrorizm kimi hallara qarşı mübarizədə də, hər zaman ilk yerdə durur.

Azərbaycan dövləti Bakıda mədəniyyətlərarası və konfessiyalararası dialoqa dair çoxsaylı vacib konfranslar keçirməklə, eyni zamanda "Bakı Prosesi" kimi bir çağırışa start verməklə bəşəriyyətin universal və ortaq dəyərlərinə hörmət bəslənilməsinin vacibliyini bütün dünyaya təbliğ etməyə çalışır. Bununla da Azərbaycan həm də fikir ayrılıqlarını aradan qaldırmaq, eləcə də sivilizasiyaların toqquşması adlanan yanlış arqumenti ifşa etmək üçün bəşəriyyətin nəyi paylaşdığını vurğulamaqla şərəfli missiyanın önündə durur.

Bunu bir müddət əvvəl Bakıda keçirilən V Ümumdünya Mədəniyyətlərarası Dialoq Forumu da nümayiş etdirdi. Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatına bu il rəhbərlik etməklə inkişaf etməkdə olan ölkələrin və bəşəriyyətin üzləşdiyi məsələlərin həllində fəal iştirak edir.

Bunu da xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, Azərbaycan sülhün, inklüzivliyin və hörmətin üstünlük təşkil etdiyi, müxtəlif dinlərin nümayəndələrinin bir-biri ilə harmoniya içində yaşayış-çalışması ilə İslamın həqiqi ruhunu nümayiş etdirən parlaq ulduzlardan biridir.

Azərbaycan buna məhz özünün multikultural və tolerant dəyərləri ilə nail ola bilib. Bu gün də tutduğu yolu uğurla davam etdirir.

“Paralel”in Araşdırma Qrupu

***Yazı Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
KİV-ə Dövlət Dəstəyi Fondunun maliyyə dəstəyi ilə çap olunub***